

Lærlingur hjá Brecht viðger avtofting

Rudolf Penka úr Eystur – Berlin er lærlingur og fyrrverandi samstarvsmáður hjá Brecht og Fria Teatern hefur í 12 ár lagt doylin á at gera sjónleik fyri og um arbeiðsfólk. Hetta skuldi borga fyri góðsku. Rudolf Penka og Fria Teatern hava í felag skrivað leikin »Ett liv for en smed«, sum verður sýndur í Føroyum í næstu og aðru viku.

Havnar Sjonleikarfelag og Gríma, sum standa fyri vitjanini hjá svenska leikhúsinum, svara í einum tíðindabrævi spurninginum, hví hesin leikur, »Ett liv for en smed«, viðkemur okkum:

»Tú húsini átti har norðuri í Lið og bátin og trænna og børnini trý men tíðirnar skiftu, úr bygd og í bý neyðin teg noyðdi at flyta ...

Tað hendir seg stundum, at bygdin, býir, ja heil samfelag mistrívast, minka doyggja út.

Vil onkur vita hvussu ein kann forða fyri eini slíkari gongd, má svarið vera: tað er ein spurningur um, hvussu nógv sætt demokrati finst í viðkomandi landi. Í londum, har teir demokratisku stovnarir ongan mæguleika hava at leggja upp í, ávirka ella avgera samfelagsgongdina, verða bygdin, býir, landspartar finnur í einum leiki, har kósin verður avgjard av einum samspæli millum teir ytru konjunkturirnar og ta fríu vinnuna.

Føroyingar hava meira enn so kent sviðan av tí óstýrdu samfelagsgongdini. Í fimtiár-unum máttu 1500 føroyingar rýma frá húsi og heimi til Íslands at arbeiða, tí einki varð gjørt fyri at minka um arbeiðsloysið. Og tey seinastu 10–15 árinu hava vit sæð, hvussu fólk í hópatali, sum hava havt sín bústað á oyggjum ella í bygdum langt av leið frá høvuðsstaðnum, eru blivin tvingað at finna sær arbeiði í Havn, við tí úrsliti, at summar smáoyggjar eru at kalla avtoftaðar og fleiri bygdin á Strøymoyinni og

Eysturoynni endaðar sum »sovibýrre«.

Tú kanst hugsa um hesi víður: skifti upp á tveir mátar. Annar er at síggja tey sum forløg, tú ikki kanst vika ella ávirka. Hin er at síggja teg sjálvan sum ein leikara í hesi gongd, taka ein aktivan lut í tí, sum hendir, fara í hernað, tá ein vinna, hvørs einasta stavnhalð er økingin av ágóðanum, hóttrítt heim, títt arbeiðsplass, tín trivnað, tína vælførd.

Hetta seinna sjónarmið verður umboðað av svenska sjónleikarabólkinum FRIA

TEATERN, sum í hesum døgum vitjar í Føroyum. Bakgrundin fyri arbeiðinum hjá FRIA TEATERN er tað hóttafall, sum tey seinastu árinu hefur rakt veldug bygðaløg í Svøríki. Tey virki, stálvirki, skógarbrúk osfr., sum hava verið lívsgrundarlagið undir nógvum byggdum í upp til 300 ár, eru nógvastaðni blivin niðurlagd, tí leiðslan hefur sæð mæguleika fyri størri ágóða aðrastaðni, við tí úrsliti, at tað arbeiðsfara fólk ið er blivið pensionerað fyri tíðina ella tvingað at flyta ella er blivið arbeiðsleys, kanska rastina av lívinum.

Vitjanin hjá FRIA TEATERN eigur at elva til umhugsan og spurningur. Kanska hava vit í Føroyum ikki enn til fulnar skilt, hvørjar fylgjur avtofting og flyting av fólk kunnu hava við sær, av tí einføldu grund, at vit ikki enn hava kent sviðan av seinasta tátti í hesum leiki: arbeiðsloysinum. Vit eiga ikki bara at spyrja, hvat nú hendir. Vit eiga eisini at spyrja, hvat ið fer at henda í framtíðini. Hver situr eftir við bygðajærðini, tá fólk ið er flutt? Hvat verður lagin hjá føroyskum útróðrarmonnum – og teimum byggdum, hvørs lívi og trivnað teir halda uppi

– um tað eydnast teimum áhugaðu, m.a. teimum stórru reiðarunum, at fáa Føroyar inn í EF? Hvat verður fylgjan fyri samfelagsmynstrið í Føroyum, um Aladdindreymurin hjá mongum vinnuligum fustantasti og politiskum útgarara, navnliga oljuboring undir Føroyum, gongur út?

At duga at svara rætt upp á hesar spurningar, tað er kanska avgeranda fyri, at tað vara nakrar Føroyar í framtíðini.

»Ett liv for en smed« verður vistur í Hvalba, Høydølum og Húsavík.

Tilfarið til leikin hefur Fria Teatern fingið frá fólk, sum sjálv eru rakt av tí, leikurin er um.

Tey 12 árinu, Fria Teatern, hefur virkað, hefur tað miðvíst arbeitt framí móti at skapa eitt leikhús fyri og um arbeiðsfólk, lívskor teirra og stríð.

hornið

Teir biða... og biða... og biða... og biða...

Óli í Áarstovu

– TÆNARIN!!!